

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

Видається у Сімферополі

№ 9 Субота, 6 березня 1993 р.

ЦІНА 5 КРБ.

Ідуть в редакцію листи

Я — УКРАЇНЕЦЬ, ДІТИ — РОСІЯНИ ДОБРОЕ, БЛИЗКОЕ, СОКРОВЕННОЕ... Шановна редакціє, намагаєтесь в своїх публікаціях загострювати кути у стосунках між українцями та росіянами...

НАШІ ЗЕМЛЯКИ

українську реч, наоки «холодній» вороной я был в школе. Но прошло время. Русский язык стал основным, украинский второстепенным...

Алуштинське СПТУ-32 — торговельно-кулінарного напрямку. Воно готує кухарів, барменів, буфетників, продавців. Зараз тут навчаються 300 юнаків і дівчат. Світлана Чернова — одна з них, другий рік оволодіває вона професією продавця промислових товарів.

СЕРЬОЗНО І ВИВАЖЕНО

САМЕ ТАК ПРОХОДИЛИ ЗВІТНО-ВИБОРЧІ ЗБОРИ ЯЛТИНСЬКОГО МІСЬКОГО ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА» ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. Ці збори розпочали звітно-виборчу кампанію в кримській «Просвіті».

ПОВЕРТАЮТЬСЯ ДО НАДРУКОВАНОГО УКРАЇНЦІ І КРИМ

Table with 3 columns: Рік перепису (1897, 1921, 1926, 1989), Українці (в процентах), Росіяни. Data shows a significant increase in the Ukrainian population percentage from 1921 to 1989.

Динаміку цих даних пояснює сама історія Криму. Як відомо, наприкінці Кітської Росії утворилися три держави: Україна, Білорусія і Росія. Остання в 1783 році анексувала Крим...

Як відзначили виступаючи, недовіком було слаба діяльність Ради товариства, недостатня увага до поповнення товариства новими членами.

З першою частиною не погоджуюсь, бо вважаю, що результати перепису населення Криму 1989 р. треба спростувати негайно.

А ДИТИНА — БУДЕ РОСІЯНИНОМ...

Прізвище відкрити, що у нас, українців, є своя газета в Криму. З десяти років я серед росіян. А тепер як знову вдома...

ХОТІВ Ж САМ СОБИ ВОГОР?

Потрібно пробудити у людей національну свідомість, яку за багато років зруйнувала більшовицька пропаганда. На Кримському півострові понад 700 тисяч українців...

ПОДАРКИ ОБРАТНО НЕ ЗАБИРАЮТ

Мне 52 года, водитель грузовика. Когда слушаю утром Валентину Иванову или Галину Хмилевскую, то останавливаю машину, чтобы насладиться украинской мовою...

ГОВОРИМО УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Минулої середі відбулася прем'єра «Телевізійних новин Криму» українською мовою, яку влучним словом відкрив президент теледіагностичної «Крим» Валерія Астахов.

ДЯКУЄМО БЛАГОДІЙНИКАМ

Вже по виході перших номерів «Світлиці» аболівальники за долю українського слова в Криму, наперед передбачаючи ті численні труднощі, в яких опиняться нові видання...

КОРОТКО ПРО ПОДІЇ

ПАМ'ЯТІ ЛІДЕРА КРИМСЬКИХ ТАТАР. Нещодавно виповнилось 75 років з дня беззудного розстрілу в Севастопольській тюрмі матросами-більшовицьким керівником...

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО ВИЛАЄТЬСЯ В КИЄВІ

Після 60-річного видання за кордоном газета «Українське слово» з 1 січня цього року стала видаватися в Києві.

ЗМЕНШИЛОСЯ СПОЖИВАННЯ

Як повідомляють Кримське статистичне управління, в середньому за місяць минулого року в Криму було реалізовано в перерахунку на одного жителя півострова 1330 грамів м'яса, 513 грамів риби, 988 грамів ковбасних виробів.

ПРОПОЗИЦІЇ «ПРОСВІТИ»

Учасники науково-практичної конференції Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка у Сімферополі пропонують негайно перевести на українську мову сфорування в містах і селах, в також у службових приміщеннях.

З ТУРБОЮ ПРО ВІСЬКОВИХ

Кримська крайова організація Української республіканської партії розглянула питання про допомогу військовослужбовцям частин, дислокованих в Криму.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ УЧАСНИКІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «СЛОВІСЬКА УКРАЇНА: НАСЕЛЕННЯ, ТЕРИТОРІЯ, КУЛЬТУРА, ДЕРЖАВНІСТЬ».

ЖЕРТВИ ГОЛОДОМОРУ УКРАЇНИ

Закликаємо увесь український народ долучитися до створення цього пам'ятника. Пожертвуйте на адресу товариства «Просвіта»: 252001, Київ-1, пров. Музейний, 8.

ВЕЛИКИЙ СИН СВОГО НАРОДУ

9 БЕРЕЗНЯ—ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

БЕЗ ТАРАСА СЕБЕ НЕ МИСЛИМ

Ми маємо немало прекрасних, неповторних свят, але найбільше для нас свято — день народження Шевченка.

Чому ж ми, українці, так любимо, цінуємо і пишамось цією Людиною! Тому, що Шевченко — наш Бог, наш пророк, наше сумління, наша совість.

Шевченко перший, хто зберіє слова став на захист свого улюбленого народу, його історії, мови, культури. Він — титан духу, нескромний Прометей, пророк новітньої України.

Шевченко, як і всі великі люди, народився в родині селянина. Але стільки він пережив, стільки зробив! Навіть найголовніші віхи з його біографії не оповісти в одному з наших номерів!

Шевченко, як і всі великі люди, народився в родині селянина. Але стільки він пережив, стільки зробив! Навіть найголовніші віхи з його біографії не оповісти в одному з наших номерів!

Шевченко, як і всі великі люди, народився в родині селянина. Але стільки він пережив, стільки зробив! Навіть найголовніші віхи з його біографії не оповісти в одному з наших номерів!

Син своєї землі. Шевченко — творець літературної мови нашого народу, поборник просвіти своїх українців.

Шевченко, як і всі великі люди, народився в родині селянина. Але стільки він пережив, стільки зробив! Навіть найголовніші віхи з його біографії не оповісти в одному з наших номерів!

Шевченко, як і всі великі люди, народився в родині селянина. Але стільки він пережив, стільки зробив! Навіть найголовніші віхи з його біографії не оповісти в одному з наших номерів!

Шевченко, як і всі великі люди, народився в родині селянина. Але стільки він пережив, стільки зробив! Навіть найголовніші віхи з його біографії не оповісти в одному з наших номерів!

Шевченко, як і всі великі люди, народився в родині селянина. Але стільки він пережив, стільки зробив! Навіть найголовніші віхи з його біографії не оповісти в одному з наших номерів!

Цей рідкісний портрет Тараса Григоровича Шевченка прикрашає фронтистис «Кобзаря», якого видано в С-Петербурзі в друкарні В. С. Балахвара.

Під портретом відтворено особистий підпис нашого славетного поета і художника.

Михайло ВИШНЯК ХОДИТЬ ПО ЗЕМЛІ ТАРАСА

Чуть мені доводилось не раз: Каятись, ходити по землі Тараса. Каятись, знов прибув на Україну, Щоб послухати вісно слов'яну, Щоб сім'ю побачити, волю, нову, Щоб громово заспівати знову...

І йому вклоняться діброви, І про нього спелесніть во Дніпрові, І про нього мрійно шепче вітер, І Тарас сілоу глхенько витер... Владно він заходить в кожен діч І навкі лишастись у ім. Віро, ходити по землі Тараса: Він у серці кожного із нас.

НАЙПЕРША КНИГА

У коякої людини є, певно, найперша книжка. В мене це «Кобзар».

Було це так. На самому початку сумнозвісного 1933 року батька звільнили з військової служби як позаштатного. Ми поїхали в рідне село Пекарів на Чернігівщині. Майна нікого не було: маминя скриня, у якій два випитих нею рюшники з шпалами «Г» та «П», що спалило Галина та Петро, трохи олія...

І потім, коли навчався в семирічній школі № 16 міста Грозного, де, певно, рідного про Україну не розмазували, а навпаки, лягли до «немосковськиму мову», я ніколи не відставав від скрині: «Кобзаря», читав знайомі рядки. Мабуть, це допомогло мені не зрусифікуватись до кінця.

Іван НЕХОДА

Зараз у мене чимало книг Т. Шевченка. Але я досі маю за тією старою книжкою, яку розшував у маминій скрині, яку мій батько, рятуючись від голодомору, вивіз з України в страшнийому 1933-му.

СЕВАСТОПОЛЬСЬКИЙ КОНВЕРТ

В засякній філателістичній Шевченці заслужує на згадку ювілейний конверт Севастопольського товариства колекціонерів, вивіщений майже три десятиліття тому накладом 350 примірників.

ВІН ВЧИВСЯ В ШКОЛІ ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

Навесні 1964 року, в дні 150-річчя Шевченківського ювілею, в Севастопольській українській школі-інтернаті № 3 було відкрито літературний музей Кобзаря.

КОЛЕКЦІЯ ОЛЕКСАНДРА ШУСТА

Мабуть, немає серед сідомих синів та дочок Тарасової землі, та й серед українців поза її межами, людина, через свідомість котрої не пройшов би Шевченко.

СТЕЖКА ДО СЕРДЕЦЬ

Не завжди на важку матеріальну ситуацію відступив хліба поліграфія — паперу та й наймінімістичнішу суму грошей, українська громадська спроби гласно вшанувати останніми роками пам'ять великого Кобзаря.

ЕССЕНІН ЧИТАЄ КОВЗАРЯ

Російський поет Іван Белоголов севастопольський перекладач Шевченківського «Кобзаря».

«...ЦЕ МІЙ ДРУГ, ТОВАРИШ І КОМАНДИР»

Тілі імена — високоосвіченого флотського офіцера, на той час уже унікального навіголюжного плавання на транспортному судні «Азов».

Іван НЕХОДА

Жаль, що Шевченко не був у Криму. Криму недовго б сподобався йому: Степом, який гарячий, як білий, Степом, який чужакі йди по сльзі; Горами, де лиш орли та безодні; Морем широким, як думи народні!

Микола ЛІСОВИЙ

На знімку — українська школа-інтернат № 3 імені Т. Г. Шевченка в Севастополі. Микола Демченко проводить екскурсію. 1984 р.

Фелір СТЕПАНОВ

Всенітнього форуму українців на кримському папері з чудовими ілюстраціями художника Василя Лопати «Кобзаря» Т. Г. Шевченка, підготовленого видавництвом «Таврія».

Григорій РУДИЦЬКИЙ

Морським теоретиком, а найголовнішим його працею — «Нові основи пароллової тактики» — 1863 року відзначено повною Демидовською премією.

СЕЛО

Село в Душе мові покой. Село в Україні дорожжю. І, поплив скаржон і чудес. Кругом села зелений лес.

К. ДАЊКО

Цаєтут соде, Селеут зати. А на горі стоїть палади. И перод ижшеним оком В шоплових листях тополя.

Григорій РУДИЦЬКИЙ

У 1856—1859 рр. Г. Бутков був головним командиром, тобто заступником морського флоту і військового губернатора Миколаєва та Севастополя. Але бачачи повсюдне казнокрадство, попросив уверхлення, змінив затримав в записці на ім'я генерал-адмирала: «Треба ж було мені потрапити на свою посаду, коли все в Росії говорило: «Облиште офіційну брехню! Хто ж після Севастопольської війни не знає, що в нас в горі блиск, а внизу гниль».

Григорій РУДИЦЬКИЙ

У 1867 році О. І. Буткову прислужили звання лейтенанта, а через два роки він помер у німецькому місті Швальбаху.

Григорій РУДИЦЬКИЙ

У 1867 році О. І. Буткову прислужили звання лейтенанта, а через два роки він помер у німецькому місті Швальбаху.

ВЕДУЧА «ГОЛОСУ» «ПРОСВІТИ»

Ну що б, здавалося, слова... Слова та голос — більш нічого. А серце б'ється оживило... Як їх почує! Тарас ШЕВЧЕНКО.

«Добрий день вам, добрі люди!» — цими словами щоп'ятниці в Ялті розпочинає радіопередачу «Голос «Просвіти» її ведуча Ганна Гуленко. Ось уже напроки жартівні сміх просвітяни отримали можливість рідною мовою виходити до великої аудиторії радіослухачів. Завдяки старанням Миколи Добродія, Людмили Дементьєвої, Петрунели Степанів, Сергія Царянова в нашій місній передачі стала помітним явищем. Однак з повним правом «Голос «Просвіти» можна назвати насамперед дитячим журналістик (Ганна Гуленко). Вона зуміла влізти в життя виплекавши співзвуччя з життям українською мовою, котра в деяких задрманених совінінцінкою пропагандою слухачів викликає шалену злобу. Не раз їй доводилося вислуховувати по телефону, читати листівки з брутальною лайкою та погрози. Але вистояла.

Ганні близькі. Вона невтомно шукає нових людей, пропонує нові теми, відстоює точку зору. Світлана КОЧЕРГА. На знімку: Ганна Гуленко. Фото К. Дудченка.

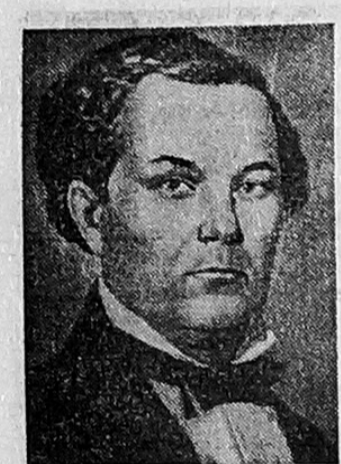
СВІТЛОТІНІ ПЕНЗЛЯ

В Сімферопольському художньому музеї відкрилася виставка товариства «Крим — Соти». Гадаючи запропоновані твори, виконані в різних стилях, від академізму до авангарду. Відкрито каталогів, де всі картини підписані митцями. Це виставка виконання та рівномірну. Поряд з чудовими пейзажами В. Кобзаря доміє слабка та манірна його композиція. Цікаві офорти

та гуаші Т. Прикоти, чого не скажеш про її живописи. Прикоти уявляє ліричні пейзажі, які доводять до сестри поста. Відома значна допомога поштою передала грошей через знайомих на заслання. Навчання у М. Гайки завершилося урочистою подією: публічним концертом, який пройшов з незвичайним успіхом. Присутній на концерті відомий власник уральських заводів П. Демидов погодився фінансувати подорож співака в Італію, щоб завершити його музично-вокальну освіту, а мешканцями М. Волконський забезпечив перебування за кордоном матеріально. Спершу Гулак-Артемівський навчався в Парижі, а потім в Італії, у Флоренції, де був заангажований в оперному театрі на весь сезон. Слава про його успішні виступи досягла Петербурга, звідки від дирекції імператорських театрів надійшли офіційні запрошення.

НАШ КАЛЕНДАР

С. ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ

Нещодавно минуло 180 років від дня народження автора першої української лірико-комічної опери Семена Степановича Гулака-Артемівського. (16 лютого 1813 року в селі Священника на хуторі Гулаківці, поблизу Голуби (нині Черкаської області). Чудовий голос хлопчика вирішив його долю: батько відвів сина до Києва, де він вчився в повітовому духовному училищі, а згодом — приватно в духовній семінарії, бо в училищі Семен, захоплюючись співом і музикою, зовсім занедбав богословську науку. Завдяючи протекції київського митрополита, а згодом і шаульницького духовного співу, який вступив у юнака солістом хору Михайлівського монастиря. Тут і почув чудесний баритоновий голос Гулака-Артемівського композитор Михайло Глінка, який прибув на Україну за черговим набором хлопчиків для приватної капели. Вразений красою голосу співака Глінка не пошкодував зусиль, щоб перевести його до Петербурга. Більше року виповнював навчався Гулак-Артемівський у Глінки музичній теорії, повністю усвоюючи вокальні навички.

В той період Гулак-Артемівський почав інтенсивно займатися музичною творчістю. Спершу з'явилася вокально-хоровою сюїта «Українське весілля», хороше танцювальна «Картина степового життя шуган», «Ніч під Івана Купала» і присвячена Т. Шевченкові пісня «Стоїть явір над водою».

Вершиною у творчості Гулака-Артемівського є опера «Запорожець за Дунаєм», написана в 1862 році і через рік поставлена на сцені Марїнського театру за участю автора в ролі Карпа з незвичайним успіхом «Запорожець за Дунаєм» ставили Кропивницький, Саксаганський, Салоський. Опера здобула всесвітню славу і входить у золотий фонд вітчизняної класики.

У той час шашкової періодики ще не було. Але 1836 року в Москві вийшли дві перші «Таблиці шогру в просте шашки», автор яких називався Любителем цифр. Навідоми одноваріантну задачу з того видання. Потрібно заставити всі чорні шашки.

ФІРМА «ДОРІ»
пропонує діловим людям посередництво в придбанні автотранспортних і легкових автомобілів, автокранів, екскаваторів, тракторів, компресорів, електростанцій, зварювальних апаратів та іншої техніки й обладнання.
Поспішіть! Сьогодні ви можете купити дешевше і більше, ніж завтра. Комісійні «Дорі» значно нижчі за ваші втрати від інфляції.
«ДОРІ» ЧЕКАЄ ВАС ЗА АДРЕСОЮ:
м. Сімферополь, вул. Ракетна, 10, кім. 201, тел. 26-93-27.

ВПЕРВІЄ «СПРАВОВНИК ПРЕДПРИЄМЦІЯ УКРАЇНИ»
1993 г., 480 стр., на руском языку. Образцы документов, их оформление, советы, рекомендации. Тираж ограничен.
150 ВИДОВ БЛАНКОВ И КНИГ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА.
Тел. 25-60-95, Сімферополь, ул. Серова, 8, агентство «СИ-ТН».

Засновники: Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, Кримська організація Спілки письменників України, трудовий колектив редакції.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів, цифрових та статистичних даних несуть автори. Рукописи не рецензують і не повертаються. Листування з читачами ведеться тільки на шпальтах часопису.

ПОНЕДІЛОК

- 8.00** — УТН.
8.10 — Фільм для дітей.
9.40 — Телевізійна «Жінки це жінки».

ВІВТОРОК

- 7.00** — 3 до 8.
8.05 — «Художній жинва-92».
9.35 — «Така-то наша слава».
10.35 — Доброго вам, здоров'я.
11.20 — Фільм-концерт.
11.40 — Шкільний екран.
12.10 — УТН.
12.20 — «Бодетану», 73 серія.
16.00 — УТН.
16.10 — Для дітей. Вулик.
16.40 — Освітній канал.
17.45 — Концерт.
18.05 — Зустріч з творчою гру-

- пою кіносериалу «Тарас Шевченко. Заповіт».
18.20 — «Тарас Шевченко. Заповіт», 1 серія.
19.00 — УТН.
19.20 — ТНН.
19.35 — Студія «ЛМІ».
20.40 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.20 — Спорткур'єр.
21.35 — Україна і світ.
22.00 — Літературно-художній вечір, присвячений 179-й річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.
0.00 — УТН.

СЕРЕДА

- 7.00** — 3 до 8.
8.00 — «Самодол».
8.50 — «Пригоди принца Флоризеля».
9.55 — Фольклорна програма.
10.35 — Шкільний екран.
11.05 — Фільм-балет.
11.40 — Шкільний екран.
12.10 — УТН.
12.20 — «Бодетану», 74 серія.
12.45 — Вірші Т. Шевченка.
13.30 — Село і люди.
15.10 — Канал «Д».
17.10 — Всеукраїнський конкурс хороших колективів.

- пою кіносериалу «Тарас Шевченко. Заповіт».
18.25 — ТНН (українською мовою).
19.10 — «Мерзбаньки, балалери».
19.25 — ТНН (українською мовою).
19.40 — На актуальну тему.
20.05 — «Нордвест».
20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.20 — Спорткур'єр.
21.35 — Україна і світ.
22.00 — Літературно-художній вечір, присвячений 179-й річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.
0.00 — УТН.

ЧЕТВЕР

- 7.00** — 3 до 8.
8.00 — «Пригоди принца Флоризеля», 2 серія.
9.10 — Чарівний промінь.
9.55 — Мультифільм.
10.05 — Сім «я».
10.35 — Шкільний екран.
11.05 — Музична подорож.
12.10 — «Бодетану», 75 серія.
16.00 — УТН.
16.10 — Веряни.
16.40 — Освітній канал.
17.30 — «Як жешеш, пенсіонері»

- пою кіносериалу «Тарас Шевченко. Заповіт».
18.25 — ТНН (українською мовою).
19.10 — «Мерзбаньки, балалери».
19.25 — ТНН (українською мовою).
19.40 — На актуальну тему.
20.05 — «Нордвест».
20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.20 — Спорткур'єр.
21.35 — Україна і світ.
22.00 — Літературно-художній вечір, присвячений 179-й річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.
0.00 — УТН.

П'ЯТНИЦЯ

- 7.00** — 3 до 8.
8.05 — «Пригоди принца Флоризеля», 3 серія.
9.10 — Диржує Андріан Британ (США).
10.00 — Програма для дітей.
11.00 — «Гарі».
12.00 — УТН.
12.10 — «Бодетану», 78 серія.
16.00 — УТН.
16.10 — Для дітей. «Тіжчок».
16.40 — Золоті ворота.
17.10 — Е ідея 9.
17.40 — Науковий фільм.

- пою кіносериалу «Тарас Шевченко. Заповіт».
18.25 — ТНН (українською мовою).
19.10 — «Мерзбаньки, балалери».
19.25 — ТНН (українською мовою).
19.40 — На актуальну тему.
20.05 — «Нордвест».
20.45 — На добраніч, діти.
21.00 — УТН.
21.20 — Спорткур'єр.
21.35 — Україна і світ.
22.00 — Літературно-художній вечір, присвячений 179-й річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.
0.00 — УТН.

Субота

- 7.00** — 3 до 8.
8.05 — «Пригоди принца Флоризеля», 3 серія.
9.10 — Диржує Андріан Британ (США).
10.00 — Програма для дітей.
11.00 — «Гарі».
12.00 — УТН.
12.10 — «Бодетану», 78 серія.
16.00 — УТН.
16.10 — Для дітей. «Тіжчок».
16.40 — Золоті ворота.
17.10 — Е ідея 9.
17.40 — Науковий фільм.